

Myndigheten för Samhällsskydd
och Beredskap (MSB)
Via e-post
registrator@MSB.se

Stockholm
2018-09-04

Ert dnr
2018-05803
m fl.

Vårt dnr
2018/131

Remiss av förslag till olika föreskrifter med anledningen av lagen om informationssäkerhet och NIS direktivets implementering i Sverige

Näringslivets Regelnämnd NNR har av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) erhållit följande förslag på remiss:

- remissen om anmälan och identifiering av leverantörer av samhällsviktiga tjänster dnr 2018-05893,
- remissen om informationssäkerhet för leverantörer av samhällsviktiga tjänster dnr 2017-11001,
- remissen om rapportering av incidenter för leverantörer av samhällsviktiga tjänster dnr 2017-10972,
- remissen om rapportering av incidenter för leverantörer av digitala tjänster dnr 2018-05920 samt
- remissen om frivillig rapportering av incidenter i tjänster som är viktiga för samhällets funktionalitet dnr 2018-05921.

Mot bakgrund av att förslagen bygger på det bemyndigande som myndigheten erhållit enligt lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster anser NNR det lämpligt att besvara de fem remisserna med ett och samma yttrande. Vi önskar i det aktuella ärendet att lämna följande synpunkter.

De aktuella remisserna bygger i grunden på unionens direktiv 2016/148 gällande åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen (NIS direktivet) och som i Sverige implanterats genom lagen 2018:1174.

NNR finner att det finns flera frågor kopplat till den rapportering som idag redan finns till olika sektorsmyndigheter såsom Transportstyrelsen, Finansinspektionen m fl. Vi finner att direktivet måste implementeras på ett sådant sätt att berörda företag inte ska behöva rapportera samma eller snarlika uppgifter flera gånger till olika myndigheter. Berörda myndigheter får sedan lämna informationen vidare till MSB i det fall myndigheten anser att

den själv måste ha tillgång till incidentrapporterna. Vi finner att underlagen för denna centrala fråga är för allmänna och det finns ingen sammantagen analys av ansvarsfrågan mellan olika myndigheter och vilken information som redan finns till följd av gällande lagstiftning på olika områden. Om MSB ska begära in en stor mängd information men inte har mandat att agera på grundval av erhållen informationen mot enskilda aktörer blir värdet av informationen högst begränsad. Det operativa ansvaret för säkerhetsarbetet ligger i flertalet fall på olika sektorsmyndigheter och som utövar olika former av tillsyn för att fullgöra sitt uppdrag. Ett grundproblem är i denna kontext att det finns ingen reell legaldefinition på begreppet incident och på andra rättsområden finns dessutom begrepp som haveri, incidenter, olycka, avbrott, driftstörning etc. NNR befarar att den vaga legala omgivningen kommer medföra stor osäkerhet angående vilken information som ska skickas till MSB och vilken som andra myndigheter kräver in för samma eller likartade händelser.

I direktivet finns det explicit uttalat att för vissa sektorer bör den special lagstiftning som kan finnas på olika områden beaktas vid implementeringen, vilket även behandlades i utredningen – SOU 2017:36 – där frågan om NIS-direktivet var föremål analys och med åtföljande lagförslag. NNR kan konstatera att MSB utan vidare analys och motivering inte avser att beakta direktivet och föregående utredningsarbete vad avser s.k. lex specialis.

NNR finner att myndighetens förslag till implementering sannolikt kommer att medföra en nationell lösning som skapar onödiga kostnader för svenska företag. Därtill måste frågan resas om myndigheten inte går utöver sitt bemyndigande med tanke att förarbetena är tydliga om att information redan kan finnas tillgängliga hos andra myndigheter. Vi finner således att förslaget är ett exempel på överimplementering – gold plating. Myndigheten måste beakta att flertalet företag i dagens globaliserade värld ingår i internationella koncerner eller har samarbeten över nationsgränserna där nationella särkrav av föreslagen karaktär riskerar att skapa betydande hinder och tillföra osäkerheter om hur regelverket ska tolkas. NNR menar att myndigheten måste införa direktivet i harmoni med omvärlden och därför stämma av med myndigheter i vår omvärld hur de avser implementera regelverket. Vi finner mot ovanstående således att förslaget från MSB måste omarbetas och utvecklas innan beslut kan fattas i ärendet.

NNR saknar i underlaget en beskrivning av hur lämnad information kommer att behandlas med avseende på offentlighet och sekretesslagens (OSL) regler. I OSL finns det regler som gör det möjligt att skydda lämnade uppgifter från företag om det kan antas ett röjande skulle kunna medföra ekonomisk skada. Dessa regler tillämpas exempelvis av de myndigheter som är statistikansvariga i Sverige och de har för denna tillämpning ett direkt stöd i OSL. Vi bedömer att den information som här är föremål för diskussion är av känslig natur och skulle vid ett röjande kunna medföra skada för såväl enskilda företag som för samhället i förlängningen. Ett utelämnade till tredje part skulle kunna vara kontraproduktivt i förhållande till NIS-direktivets målsättningar om att stärka säkerheten.

Vad NNR kan läsa ut av överliggande lagstiftning kan MSB inte åberopa att uppgifterna ska skyddas på något särskilt sätt med stöd av OSL. Säkerhetskänslig verksamhet med de speciella regler som gäller för sådan verksamhet träffar sannolikt inte samma grupp som skulle behöva lämna incidentrapporter enligt förslaget och lagen 2018:1174. NNR vill här således peka på att det finns betydande oklarheter med vad som gäller med avseende på offentlighet och sekretess, vilket tydligt måste belysas innan beslut kan fattas i ärendet.

NNR finner att presenterade konsekvensanalyser för de fem remitterade föreskriftförslagen är för snäv och allmänt formulerade med formuleringar som är vaga till sin karaktär. Det hade skapat en bättre översikt med en sammantagen konsekvensanalys för de delar som myndigheten remitterat till följd av NIS direktivet och som ska implementeras. Konsekvensanalysen måste kunna visa på att myndigheten inför sitt bemyndigande på ett sätt som innebär så låga kostnader som möjligt för det offentliga och för berörda företag.

Näringslivets Regelnämnd NNR

Tomas Lööv